

**Рассмотрено**

Руководитель методического объединения  
учителей начальных классов

\_\_\_\_\_ / Л.Н. Хазиева /

Протокол № 1 от  
«26» августа 2022 г

**Согласовано**

Зам. директора по УР

\_\_\_\_\_ /Д. Ф. Хуснетдинова ./

**Утверждаю**

Директор школы

\_\_\_\_\_ /Саитгараева Р.К./

Приказ № 86-о от  
«29» августа 2022 г.

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА**

МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

«САРМАНОВСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА»

САРМАНОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РТ

**РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК, 4 классы**

предмет, класс

Рассмотрено на заседании  
педагогического совета  
протокол № 1 от  
«29» августа 2022 г.

**2022– 2023 учебный год**

## **Пояснительная записка**

Рабочая программа по родному (татарскому) языку для 4 класса разработана в соответствии с Законом Республики Татарстан «О государственных языках Республики Татарстан и других языках в республике Татарстан» (1 июля 2004 года); Законом Российской Федерации № 309-ФЗ (1 декабря 2007 года); Государственным стандартом общего образования татарской литературы.- Минобрнауки РТ, Казань, 2008; программы начального общего образования. Татарский и русский языки – Казань: издательство “Магариф”, 2010; концепции «Перспективная начальная школа», обеспечивающей тесное взаимодействие принципов развивающего обучения и традиционного образования; концепции духовно-нравственного развития и воспитания личности гражданина России, Планируемых результатов начального общего образования, на основании ООП НОО МБОУ «Сармановская СОШ» Сармановского муниципального района РТ, рассмотренного на педагогическом совете от 20.08.20 г., протокол № 1, утверждённого Приказом директора № 60 от 21.08.20; Положения «О структуре, порядке разработки и утверждения рабочих программ учебных курсов и предметов МБОУ «Сармановская СОШ» Сармановского муниципального района РТ», рассмотренного на педагогическом совете от 26.08.21 г., протокол № 1, утверждённого Приказом директора № 57 от 26.08.21; учебного плана МБОУ «Сармановская СОШ» на 2022-2023 учебный год.

По учебному плану общеобразовательной организации МБОУ «Сармановская СОШ» на изучение родного языка в 4 классе выделено 3 ч. в неделю, всего 102 часа в год. Исходя из этого, была разработана рабочая программа, соответствующая базисному учебному плану по ФГОС НОО для школ с обучением на родном (нерусском) языке.

Примечание: В случае совпадения уроков с праздничными и каникулярными днями, программу выполнить согласно пункта 5 Положения «О структуре, порядке разработки и утверждения рабочих программ учебных курсов и предметов МБОУ «Сармановская СОШ» Сармановского муниципального района РТ».

Обучение татарскому языку учащихся направлено на решение следующих **задач**:

- 1 Формирование и повышение уровня мотивации - владения этническим родным языком, воспитание любви и уважения татарскому языку и культуре в диалоге с русской культурой, культурой других народов РФ.
- 2 Формирование у детей лингвистической компетенции:
  - а) овладение первоначальными знаниями, умениями и навыками по фонетике, лексикологии, словообразованию, грамматике;
  - б) формирование навыков по орфоэпии, орфографии и пунктуации.
- 3.Выработка навыков коммуникативной компетенции, т.е. владение умениями аудирования, говорения (диалога и монолога), чтения и письма.
- 4.Формирование и развитие этнокультуроведческой компетенции в рамках диалога культур.

### **Личные, метапредметные и предметные результаты освоения предмета обучения**

#### **Планируемые итоги освоения программы формирования универсальных учебных действий на конец 4 класса**

В результате изучения родного (татарского) языка на ступени начального общего образования будут сформированы универсальные учебные практики, касающиеся познавательных, коммуникативных, регулятивных и личностных способностей учащихся.

Знание универсальных учебных действий

**Учащиеся будут учиться:**

- \* формировать правило на основе выделения важных связей;
- \* освоить методы самостоятельной работы;
- \* устно объяснять по представленному плану;
- \* использовать материальный объект, таблицу, рисунок, схемы, словари;
- выполнять упражнения по заданному алгоритму;
- построить логическую цепочку мышления;
- \* использовать знаки (символы) в моделировании учебных задач.

#### **Школьники получают возможность учиться:**

- \* поиск информации с помощью интернета;
- \* самостоятельно выбирать положения и критерии, проводить сравнение, серию и классификацию;
- \* логическое повествование, которое включает в себя установление эффективных отношений.

#### **Коммуникативные универсальные учебные действия**

Учащиеся будут учиться:

- \* сотрудничать с партнером соседом или в группе;
- \* понимать возможность наличия различных взглядов на какой-либо предмет или объект;
- \* согласовать и прийти к общему решению в совместной деятельности;
- \* формировать вопросы.

#### **Школьники получают возможность учиться:**

- получить дополнительную информацию от партнера с помощью вопросов;
- \* составить монолог.

#### **Регулятивные универсальные учебные действия**

Учащиеся будут учиться:

- \* проверить правильность правил по таблице;
- начать и завершить действия в требуемое время;
- \* помнить правила, инструкции и совершать действия с ними;
- \* воздержаться от нецелевых действий;
- установить эффективные связи.

#### **Школьники получают возможность учиться:**

- \* ставить новые учебные задачи в сотрудничестве с сопредседателем;
- \* оценить значимость, смысл и потраченное время, силу учебной деятельности для себя;
- \* прогнозировать достигнутый результат;
- \* самостоятельно оценить свои возможности, прежде чем приступить к решению вопроса нового обучения.

#### **Универсальные учебные действия, касающиеся личности**

Будет формироваться у учащихся:

- \* познавательный интерес к родному (татарскому) языку;
- \* инициатива поддержки Героев учебника и сопредседателя;
- \* рассуждать о причинах своих успехов/неудач;
- \* видеть отклонение от норм

### **Основные требования к знаниям и навыкам учащихся**

#### **Учащиеся должны знать:**

- смысловые части слова: корень и суффикс, окончание;
- группы слов: имя существительное, глагол, прилагательное, частица.
- главные части предложения: подлежащее и сказуемое.
- фрагменты предложения (без разбора по видам)

#### **Учащиеся должны уметь:**

- 55-60-словарный текст, в который вошли исполненные орфограммы (толстые и тонкие словари, звонкие и глухие согласные, парные согласные, знаки препинания и разделения, совместные и парные слова, чередование гласных в корне, частицы), диктант с соответствующими гласными в конце предложения.
- грамотный и каллиграфический перевод текстов.
- структурная проверка слов (разделение корней и приложений, определение вида приложений, выделение корня, искусственных, совместных и парных слов).
- признание, разделение словарных групп и их грамматических признаков (число имен, согласных, лица мысли, времени);
- умение ставить мысли в современные формы.
- умение распознавать в тексте синонимы и антонимы, использовать в речи.
- определение связи слов в предложении с помощью вопросов, выделение словосочетаний; разделение словосочетаний.
- проверка предложения (определение вида, умение различать главные и второстепенные члены)
- написать 70 – 85 словесное изложение по составленному плану.
- определение темы и основную мысль текста.
- разделить текст на смысловые части, сохранить красную строчку.
- создание связи между смысловыми частями текста, предложениями.
- название текста, исходя из темы или из основной мысли.
- умение различать тексты повествовательного, описательного и побудительного характера.
- написать сочинение, опираясь на личный опыт, сюжетную картину (с предварительной подготовкой).
- составить ответ мыслительного характера.

#### **Требования к уровню подготовки учащихся:**

- \* знание особенностей родной ( татарской)графики;
- \* умение различать смысловые части речи;
- \* умение различать изученные группы слов друг от друга и объяснять их особенности;

- умение различать словосочетания и предложения друг от друга, определять коммуникативные виды предложений;
- \* определение главных частей предложения ;
- \* умение давать краткую характеристику звуков, смысловых частей слов, групп слов и предложений в объеме, изученном;
- \* понимание особенностей произношения и написания слов;
- \* изучение правильности произношения звуков, слов, словосочетаний и предложений;
- \* умение выражать изученные виды предложений с соответствующей интонацией;
- \* умение правильно различать имена и мнения из групп продуманного слова;
- \* Правильно переписать текст предложения, состоящий из 35-40 слов;
- написание словарного диктанта, состоящего из 12-16 слов, контрольного диктанта из 45-50 слов к изученным орфографическим и пунктуационным правилам;
- \* написание различных видов диктантов, изложений, сочинений;
- \* формально-бытовой диалог и использование монологов;
- \* соблюдение норм правильного произношения звуков, слов, словосочетаний и предложений;
- \* увеличение словарного запаса учащихся за счет слов, связанных с чтением и бытом;
- \* умение работать со словарями различных типов;
- \* правильное использование изученных орфографических и пунктуационных правил в несложной письменной речи;
- \* правильное использование форм речевой этики по-татарски в связи с повседневным общением.

### **Основные требования к знаниям и навыкам учащихся**

#### **Учащиеся должны знать:**

- смысловые части слова: корень и суффикс, окончание, основа;
- группы слов: имя существительное, прилагательное, частица, союз.
- главные члены предложения: подлежащее и сказуемое.

#### **Учащиеся должны уметь:**

- -словарный текст, в который вошли исполненные орфограммы (словари, звонкие и глухие согласные, парные согласные, знаки препинания и разделения, совместные и парные слова, чередование гласных в корне, частицы), диктант с соответствующими гласными в конце предложения.
- грамотный и каллиграфический перевод текстов.
- структурная проверка слов
- признание, разделение словарных групп и их грамматических признаков
- разнообразить
- умение ставить мысли в современные формы.
- умение распознавать в тексте синонимы и антонимы, использовать в речи.
- определение связи слов в предложении с помощью вопросов, выделение словосочетаний;
- проверка предложения

- написать 70 – 85 словесное изложение по совместно составленному плану.
- определение темы и основного мнения текста.
- разделить текст на смысловые части, сохранить красную строку.
- создание связи между смысловыми частями текста, предложениями.
- название текста, исходя из темы или основного мнения.
- умение различать тексты повествовательного, описательного и мыслительного характера.
- написать сочинение, опираясь на личный опыт, сюжетную картину (с предварительной подготовкой).
- составить ответ мыслительного характера.

#### **Требования к уровню подготовки учащихся:**

- \* знание особенностей татарской графики;
- \* умение различать смысловые части речи;
- \* умение различать изученные группы слов друг от друга и объяснять их особенности;
- умение различать словосочетания и предложения друг от друга, определять коммуникативные виды предложений;
- \* определение главных частей предложения • кусков компаньона;
- \* умение давать краткую характеристику звуков, смысловых частей слов, групп слов и предложений в объеме, изученном;
- \* понимание особенностей произношения и написания слов;
- \* изучение правильности произношения звуков, слов, словосочетаний и предложений;
- \* умение выражать изученные виды предложений с соответствующей интонацией;
- \* умение правильно различать имена и мнения из групп продуманного слова;
- \* Правильно переписать текст предложения 9-11, состоящий из 35-40 слов;
- написание словарного диктанта, состоящего из 12-16 слов, контрольного диктанта из 45-50 слов к изученным орфографическим и пунктуационным правилам;
- \* написание различных видов диктантов, изложений, сочинений;
- \* жизнеутверждающий диалог и использование монологов;
- \* соблюдение норм правильного произношения звуков, слов, словосочетаний и предложений;
- \* увеличение словарного запаса учащихся за счет слов, связанных с чтением и бытом;
- \* умение работать со словарями различных типов;
- \* правильное использование изученных орфографических и пунктуационных правил в несложной письменной речи;
- \* правильное использование форм речевой этики по-татарски в связи с повседневным общением.

#### **Ожидаемые результаты освоения программы**

##### **Языковая система**

##### **Фонетика, орфоэпия и графика**

##### **Выпускник начальной общеобразовательной ступени (1-4 классы) по родному ( татарскому) языку:**

- \* различает гласные и согласные буквы;

- может понимать звуки и буквы родного(татарского) языка, их произношение и особенности написания, давать характеристики звуков;
- \* может использовать алфавитный порядок расположения букв в алфавите и для поиска необходимой информации.
- \* Школьнику предоставляется возможность самостоятельно провести фонетико-графический анализ слова по образцу, представленному в учебнике, оценить правильность фонетико-графического анализа слова.
- Учащийся:
- \* соблюдает нормы родного (татарского) литературного языка в своей речи и оценивает выполнение этих норм в объеме материала, изложенного в учебнике.;
- самостоятельно найти ответ по словарю в учебнике или обратиться к своему учителю и родителям, если возникает сомнение в правильности произношения слова или ударение на слово.

#### **Словообразование (морфемика) учащийся:**

- \* различать однокоренные слова и словоформы;
- \* учится находить корни и суффиксы слова.
- \* Школьник получает возможность проверить структуру слов, границы приложений которых четко видны по образцу, представленному в учебнике, и оценить ее достоверность.

#### **Лексикология:**

- \* найти слова, смысл которых требует уточнения;
- различает по тексту смысл слов или изучает его с помощью пояснительного словаря.
- \* Чтобы избежать повторений в тексте, читатель получает возможность найти необходимые синонимы, антонимы, определить в тексте слова прямого и переносного значения, оценить их уместность, выбрать среди предложенных слов соответствующий.

#### **Учащийся морфологического отделения:**

- различение имен по числам, падежам;
- \* лексико-семантические и морфолого-синтаксические особенности прилагательных;
- \* изучает лексико-семантические особенности мышления.
- \* Учащийся получает возможность по предложенному в учебнике образцу провести морфологический анализ названия, качества, мышления и оценить его достоверность, найти из текста местоимения, формы, словосочетания, частички, регистраторы, приложения к отсутствию мыслей (-ма / ма).

#### **Синтаксис:**

- \* различать предложения, словари и слова;
- \* найти связь между словами в словосочетании и предложениях с помощью вопросов;
- различать тип предложения по назначению;
- \* определить главные члены предложения;
- \* изучает интонацию вопросительных и побудительных предложений.

\* Учащийся получает возможность разделить фрагменты предложения – разбор, завершение, разбор ситуации, синтаксический анализ простого предложения по образцу, представленному в учебнике (по частям предложений) и оценить правильность его проверки, отличить простые и сложные предложения друг от друга.

### **Орфография и пунктуация**

\* применять правила правильного написания в изученном объеме;

#### **определить правильность написания слов по орфографическому словарю;**

\* 80-90 словарный текст правильно переписать;

• 70-80 словарный текст, соответствующий изученным правилам правильного написания, писать, когда говорит учитель;

• учиться проверять составленный и представленный текст, находить и исправлять орфографические и пунктуационные ошибки.

\* Учащийся получает возможность понять случаи орфографической ошибки, выбрать примеры для отдельных орфограмм, изменить написание, чтобы избежать орфографических и пунктуационных ошибок при составлении текстов, понять их причины при работе над ошибками и не допускать ошибок в дальнейших письменных работах.

### **Развивать речь**

• выбрать соответствующие слова в зависимости от круга общения;

\* правильное использование форм родной (татарской) разговорной литературы, связанных с повседневным общением;

• выражать свое отношение к тексту с учетом ситуации общения и доказывать его достоверность;

• имя к тексту;

\* составить план прочитанного или прослушанного текста;

• учить писать небольшие тексты, такие как письмо или поздравительное письмо, в соответствии с отдельными ситуациями общения.

### **Содержание предмета обучения по родному(татарскому) языку**

| №  | Бүлекләр                                                    | Сәгать саны |
|----|-------------------------------------------------------------|-------------|
| 1  | Повторение пройденного в 1-3 классах                        | 8           |
| 2  | Слово. Словарное богатство языка.Лексическое значение слова | 8           |
| 3  | Словообразование                                            | 11          |
| 4  | Имя существительное                                         | 7           |
| 5  | Глагол                                                      | 14          |
| 6  | Прилагательное                                              | 7           |
| 7  | Местоимение                                                 | 6           |
| 8  | Числительное                                                | 6           |
| 9  | Наречие                                                     | 4           |
| 10 | Частица                                                     | 2           |

|    |                                           |     |
|----|-------------------------------------------|-----|
| 11 | Союз                                      | 4   |
| 12 | Словосочетание                            | 2   |
| 13 | Предложение.                              | 11  |
| 14 | Текст                                     | 8   |
| 15 | Закрепить то, что выучили в учебном году. | 4   |
|    | Всего                                     | 102 |

### Содержание программы (102 ч.)

#### Содержание курса обучения

##### 1.Повторение пройденного в 3 классах.

Звук и буква. Гласные и согласные звуки. Слог. Перевод слов с одной строки в другую. Слова с одинаковыми гласными буквами, которые можно правильно прочитать и написать. Алфавит. Значение алфавита. Работа со словарями. Первое представление о законе сингармонизма.

##### 2.Слово. Словарное богатство языка. Лексическое значение слова .

Слово. Словарное богатство языка. Работа со словарем устойчивых слов, омонимов, синонимов антонимов, фразеологических выражений. Пословицы. Устаревшие и новые слова.

##### 3.Словообразование. Приложение .Виды приложений.

4.Группы слов. **Имя существительное.** Категориальное значение имён существительных (значение предметности). Правописание безударных падежных окончаний имён существительных (значение предметности). Синтаксическая функция имён существительных в предложении.

5. **Глагол.** Категориальное значение глагола (значение действия). Грамматическое значение глагола и система его словоизменения.

Виды глагола. Времена глагола (повторение). Формы времени глаголов несовершенного и совершенного вида. Изменение в настоящем и будущем времени по лицам и числам. Грамматическое значение личных окончаний. Понятие о типах спряжения: два набора личных окончаний. Изменение в прошедшем времени по родам и числам. Грамматическое значение окончаний прошедшего времени. Правописание безударных личных окончаний: необходимость определения спряжения глагола: по ударным личным окончаниям; по суффиксу начальной формы при безударных личных окончаниях.

6.**Прилагательное.** Значение имён прилагательных (значение признака). Правописание безударных падежных окончаний имён прилагательных мужского, женского и среднего рода в единственном числе и окончаний прилагательных во множественном числе.

Синтаксическая функция имён прилагательных в предложении.

7.**Местоимение. Личные местоимения.** Категориальное значение местоимений (значение указания на имя).личные местоимения. Склонение личных местоимений. Стилистические особенности употребления местоимений. Синтаксическая роль местоимений в предложении.

8. **Числительное.** Определение количества вопросов, количество порядков.

9.**Наречие.** Лексико-грамматическая работа-признак ситуации. Его неоднородность. Основная синтаксическая функция-случай.

10.**Частица. Да, только, тоже. Роль в речи.**

11.**Союзы. Подведение итогов, систематизация имен существительных и местоимений .**

12. **Словосочетание.** Разъяснение различий между словосочетанием и строкой, углубление знаний .

**13. Предложение.** Главные части предложения. Разделительные части предложения .

Связь слов в предложении. Интонация .Знаки препинания .

Родственные слова. Родственные слова и знаки препинания. Простое и сложное предложение.

**14. Текст. 8 ч.**

**15.Закрепление знаний в учебном году.**

### Тематическое планирование с учетом рабочей программы воспитания

| № п/п | Тема раздела                         | Модуль воспитательной программы «Школьный урок»                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Кол-во часов |
|-------|--------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| 1     | Повторение изученного во 1-3 классах | <p>Международный день учителя.</p> <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p> <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе.</p> | 8            |
| 2     | Слово. Лексическое значение слова.   | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 8            |

|   |                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
|---|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
|   |                  | <p>обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p> <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
| 3 | Словообразование | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p> <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе.</p> | 11 |

|   |                                |     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
|---|--------------------------------|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 4 | Части речи.<br>существительное | Имя | <p>Урок в библиотеке 22 ноября – «День словаря»</p> <p>День матери в России</p> <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p> <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе.</p> | 7  |
| 5 | Глагол                         |     | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 14 |

|   |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |   |
|---|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   |                    | <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |   |
| 6 | Имя прилагательное | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p> <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе</p> | 7 |
| 7 | Местоимение        | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 6 |

|   |                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |   |
|---|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   |                  | <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p> <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе.</p> |   |
| 8 | Имя числительное | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p> <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и</p>                                                                                                                                             | 6 |

|    |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |   |
|----|----------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|    |                | <p>взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |   |
| 9  | Наречие        | Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 4 |
| 10 | Частицы        | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 2 |
| 11 | Предлоги       | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 4 |
| 12 | Словосочетание | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p> | 2 |

|    |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |    |
|----|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
|    |                       | <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе.</p>                                                                                                                                                                                                      |    |
| 13 | Предложение           | Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 11 |
| 14 | Текст                 | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 8  |
| 15 | Повторение изученного | <p>Побуждение обучающихся соблюдать на уроке общепринятые нормы поведения, правила общения со старшими (педагогическими работниками) и сверстниками (обучающимися), принципы учебной дисциплины и самоорганизации.</p> <p>Привлечение внимания обучающихся к ценностному аспекту изучаемых на уроках явлений, организация их работы с получаемой на уроке социально значимой информацией – инициирование ее обсуждения, высказывания обучающимися своего мнения по ее поводу, выработки своего к ней отношения.</p> <p>Установление доверительных отношений между педагогическим работником и его обучающимися, способствующих позитивному восприятию обучающимися требований и просьб педагогического работника, привлечению их внимания к обсуждаемой на уроке информации, активизации их познавательной деятельности.</p> <p>Применение на уроке интерактивных форм работы с обучающимися: интеллектуальных игр, стимулирующих познавательную мотивацию обучающихся; дидактического театра, где</p> | 4  |

|  |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |     |
|--|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
|  |        | <p>полученные на уроке знания обыгрываются в театральных постановках; дискуссий, которые дают обучающимся возможность приобрести опыт ведения конструктивного диалога; групповой работы или работы в парах, которые учат обучающихся командной работе и взаимодействию с другими обучающимися.</p> <p>Использование воспитательных возможностей содержания учебного предмета через демонстрацию обучающимся примеров ответственного, гражданского поведения, проявления человеколюбия и добросердечности, через подбор соответствующих текстов для чтения, задач для решения, проблемных ситуаций для обсуждения в классе.</p> |     |
|  | Итого: |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 102 |

## Аңлатма язуы

Эш программасы “Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы (2004 ел, 1 июль); “2004-2013 нче елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы Дәүләт программасы” (2004 ел, 11 октябрь); Россия Федерациясенең 309-ФЗ номерлы Законы (2007 ел, 1 декабрь); Татар теленнән гомуми белем бирүнең дәүләт стандарты. - ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы, Казан, 2008; Башлангыч гомуми белем бирү программаларына. Татар һәм рус телләре, Казан: “Мәгариф” нәшрияты, 2010; үстерешле укуыту принциплары белән традицион белем бирү принципларының үзара тыгыз бәйләнештә булуын тәмин итә торган «Перспективалы башлангыч мәктәп» концепциясенә; Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесенең 2022-2023 нче уку елына укуыту планына; Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесенең укуыту программасына (педсовет 20.08.2020 нче ел, боерык №60, 21.08.2020 нче ел); Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесенең “Эш программаларын төзү һәм раслау тәртибе турында” нигезләмәсенә (педсовет 26.08.2020, боерык №57, 26.08.2020) нигезләнеп эшләнде.

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы “Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесенең укуыту планы буенча 4 нче сыйныфта туган (татар) тел дәресләренә атнага 3 сәгать бирелә, 34 атна, ел буена 102 сәгать

*Искәрмә:* дәресләр бәйрәм һәм каникул көннәре белән туры килгән очракта, программа “Эш программаларын төзү һәм раслау тәртибе турында” нигезләмәсенең 5 пункты нигезендә үтәлә.

«Перспектив башлангыч мәктәп»нең 4 нче сыйныфы өчен төзелгән татар теле программасы укуытуның максатын, бурычларын һәм эчтәлеген билгели. Тәкъдим ителә торган программада татар теленә өйрәтүнең **төп максаты һәм бурычлары** түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

-балаларның сөйләм осталыгын, фикерләү сәләтен һәм ижади хыялын үстерү, ана телендә аралашу максатына, бурычларына, шартларына туры килгән тел чаралары сайлый белергә, уй-фикерләрен төгәл белдерергә һәм әңгәмәдәше айтканне тәңгәл аңларга күнектерү  
-телнең лексикасы, фонетикасы һәм грамматикасы буенча программада күрсәтелгән башлангыч белемнәрне үзләштерүгә ирешү  
-укучыларда дәрәс уку һәм язу күнекмәләре булдыру, диалогта катнашырга һәм аларны зур, катлаулы булмаган монолог тибында төзеп айттергә, тасвирлама, хикәяләр, фикер йөртү төрәндәге кечкенә текстлар төзәргә өйрәтү, уңышлы аралашу сәләте тәрбияләү.

### **Татар теле дәресенең максаты:**

-укучыларда уңышлы аралашу сәләте булдыру-әйтмә һәм язма сөйләмне үстерү, кара-каршы сөйләшү осталыгы, монолог төзү һәм шулай ук гомуми культура күрсәткече булган грамоталы язу күнекмәләре булдыру, укучыларны тел фәненең төп мәгълуматлары белән таныштыру һәм шулар нигезендә аларның тамга символик һәм логик фикерләвен үстерү, татар теленең башка телләр белән берлектә дөньяның фәнни картинасын тудыруда катнашуы, аның милләте саклап калуда, халыкның, шәхеснең үзенчәлеген югалтмауда ышанычлы нигез, жәмгыятнең яшәешенә зарури шарт булуы турында күзаллау барлыкка китерү.

**Укуыту предметына гомуми характеристика.**

Яңа стандарттагы иң мөһим таләп мондый: мәктәпне тәмамлаганда, **«укучы үз алдына максат куярга һәм аны тормышка ашыру юлларын үзе таба алу дәрәжәсенә күтәрелергә тиеш»**. Бу – яңа стандартта **эшлекле белем** дип атала. **Эшлекле белем** – стандарт керткән яңалыкның әһәмиятле эчтәлеген ачып бирүче иң гомуми төшенчә. Белем алу гамәлләренең структурасын һәм принцибын стандарт үзе аңлата. «Перспектив башлангыч мәктәп»нең 4 нче сыйныфы өчен төзелгән татар теле программасы укутуның максатын, бурычларын һәм эчтәлеген билгели. Тәкъдим ителә торган программада татар теленә өйрәтүнең **төп максаты һәм бурычлары** түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- укучыларда ана телен өйрәнүгә кызыксыну, омтылыш, эзләнәргә теләк уяту;
- үз милләтенә, теленә мөхәббәт тәрбияләү кебек уңай сыйфатлар булдыру.
- балаларга татар теленә төрлебулекләребуенчабелембиру:
- фонетика, орфоэпия, лексикага караган белемнәрнетирәнәйтү;
- телебезнең грамматикасы, орфографиясе, пунктуациясе буенча кулекмәләр булдыра башлау;
- сүз, сүзләрдән сүзтәзмәләр һәм жөмләләр төзәргә өйрәтү;
- жөмлә төзүче баш кисәкләр белән таныштыру;
- жөмләләрнең мәгънәви-интонацион үзгәрчәкләрен күзәтү;
- жөмлә ахырында тиешле тыныш билгеләрен кую;
- укучыларда дерес уку һәм язучу кулекмәләре булдыру;
- фикер йөртү турындагы кечкенә текстлар төзәргә өйрәтү.
- телдән һәм язуча сөйләм осталыгы һәм кулекмәләре булдыру.
- укучыларда татар мәдәниятенә караган мәгълүматлылыкны үстөрү

**Укучу предметын үзләштерүнең шәхси,метапредметлы һәм предметлы нәтижәләре**

**4 нче сыйныф ахырына универсаль уку гамәлләре формалаштыру программасын үзләштерү буенча планлаштырыла торган нәтижәләр**

Башлангыч гомуми белем бирү баскычында татар теле фәнен өйрәнү нәтижәсендә укучыларда белем алу осталыгы нигезе буларак **танып белү, коммуникатив, регулятив һәм шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре формалашачак.**

**Танып белү универсаль уку гамәлләре**

**Укучылар өйрәнәчәк:**

- мөһим бәйләнешләрне аерып чыгаручу нигезендә кагыйдә формалаштырырга;
- күнегүләрне мөстәкыйл эшләү алымнарын үзләштерергә;
- тәкъдим ителгән план буенча телдән аңлатырга;
- материал объект, таблица, рәсем, схемалар, сүзлекләр кулланырга;
- бирелгән алгоритм буенча күнегүләр башкарырга;
- фикерләүдә логик чылбыр төзәргә;
- уку мәсьәләләрен модельләштерүдә билгеләр (символлар) кулланырга.

**Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:**

- интернетны кулланып, мәгълүмат эзләргә;
- мөстәкыйль рәвештә нигезләмә һәм критерийлар сайлап, чагыштыру, сериация һәм классификация башкарырга;
- сәбәпле-нәтижәле мөнәсәбәтләр урнаштыруны үз эченә алган логик хикәяләү тө-зергә.

**Коммуникатив универсаль уку гамәлләре****Укучылар өйрәнәчәк:**

- партадаш күрше белән яисә төркемдә хезмәттәшлек итәргә;
- нинди дә булса предмет яисә объектка төрле карашлар булу мөмкинлеген аңларга;
- килешергә һәм уртак эшчәнлектә гомуми чишелешкә килергә;
- сораулар формалаштырырга.

**Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:**

- сораулар ярдәмендә партнердан өстәмә мәгълүмат алырга;
- монолог төзергә.

**Регулятив универсаль уку гамәлләре****Укучылар өйрәнәчәк:**

- таблица буенча кагыйдәнең дәрәсләген тикшерергә;
- гамәлләрне таләп ителгән вакытта башларга һәм тәмамларга;
- кагыйдә, инструкцияләрне истә тотарга һәм шуларга ияреп гамәлләр кылырга;
- максатка кагылышсыз гамәлләрдән тыелырга;
- сәбәпле-нәтижәле бәйләнешләр урнаштырырга.

**Укучылар өйрәнергә мөмкинлек алачак:**

- партадаш күршенең белән хезмәттәшлектә яңа уку мәсьәләләрен куярга;
- уку эшчәнлегенең үзең өчен әһәмиятен, мәгънәсен һәм сарыф ителгән вакытны, көчне бәяләргә;
- ирешеләчәк нәтижәне алдан фаразларга;
- яңа уку мәсьәләсен чишүгә керешкәнче үз мөмкинлекләреңне мөстәкыйль бәяләргә.

**Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре****Укучыларда формалашчак:**

- татар теле фәненә танып белү кызыксынуы;
- дәрәслек геройларына һәм партадаш күршенә ярдәм итү инициативасы;
- үз уңышларын/уңышсызлыкларынның сәбәпләре турында фикер йөртү;
- нормалардан тайпылышны күрү

**Укучыларның белем һәм күнекмәләренә төп таләпләр****Укучылар белергә тиеш:**

-сүзнең мәгънәле кисәкләре: тамыр һәм кушымча, ясагыч кушымча, төрләндергеч кушымча;

- сүз төркемнәре: исем, сыйфат, фигыль, кисәкчә, бәйлек.
- жөмләнең баш кисәкләре: ия һәм хәбәр.
- жөмләнең иярчен кисәкләре (төрләргә бүлмичә)

### **Укучылар башкара алырга тиеш:**

-үтелгән орфограммалар (калын һәм нечкә сузыклар, яңгырау һәм саңгырау тартыклар, парсыз тартыклар, нечкәлек һәм аеру билгеләре, кушма һәм парлы сүзләр, тамырда авазлар чиратлашуы, кисәкчәләр) кергән 55 – 60 сүзле текстны, жөмлә ахырында тиешле тыныш билгеләрен куеп, диктант итеп язу.

-текстларны грамоталы һәм каллиграфик дәрәҗә күчәрәп язу.

- сүзләрне төзәтеш ягыннан тикшерү(тамыр һәм кушымчаларны аеру, кушымчаларның төрән билгеләү, тамыр, ясалма, кушма һәм парлы сүзләрне аерып күрсәтү).

- сүз төркемнәрен һәм аларның грамматик билгеләрен тану, аеру (исемнең санын, килешен, фигыльнең затын, заманын);

- берлек сандагы исемнәрне килеш белән төрләндрү

- фигыльне заман формаларына куя белү.

-текстта синонимнарны һәм антонимнарны танып, сөйләмдә куллана белү.

-сораулар ярдәмендә жөмләдә сүзләрнең бәйләнешен билгеләү, сүзтәзмәләрне аеру; сүзтәзмәдәге ияртүче һәм иярүче сүзләрне аеру.

- жөмлә тикшерү (төрән билгеләү, баш һәм иярчен кисәкләрне аера белү)

- бергәләп төзегән план буенча 70 – 85 сүзле изложение язу.

- текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү.

- текстны мәгънәле кисәкләргә бүлү, кызыл юлны саклау.

- текстның мәгънәле кисәкләре, жөмләләр арасында бәйләнеш булдыру.

- темасыннан яки төп фикереннән чыгып, текстка исем кую.

- хикәяләр, тасвирлау һәм фикер йөртү характерындагы текстларны аера белү.

- шәхси тәҗрибәгә, сюжетлы картинага таянып (алдан әзерлек белән), сочинение язу.

- фикер йөртү характерындагы җавап төзеп әйтү.

### **Укучыларның әзерлек дәрәҗәсенә таләпләр:**

- татар графикасы үзенчәлекләрен белү;
- сүзнең мәгънәле кисәкләрен аера белү;
- өйрәнелгән сүз төркемнәрен бер-берсеннән аера һәм аларның үзенчәлекләрен аңлата алу;
- сүзтәзмә һәм жөмләләрне бер-берсеннән аеру, жөмләләрнең коммуникатив төрләрен билгели белү;
- жөмләнең баш кисәкләрен, иярчен кисәкләрен билгеләү;
- авазларга, сүзләрнең мәгънәле кисәкләренә, сүз төркемнәренә һәм жөмләләргә өйрәнгән күләмдә кыскача характеристика бирә белү;
- сүзләрнең әйтеш һәм язылыш үзенчәлекләрен аңлау;
- авазларны, сүзләрне, сүзтәзмәләрне һәм жөмләләрне дәрәҗә итеп әйтергә өйрәнү;
- өйрәнелгән жөмлә төрләрен тиешле интонация белән әйтә белү;

- өйләнелгән сүз төркемнәреннән исем һәм фигыльләрне дөрес итеп төрлөндерү күнекмәләренә ия булу;
- 35-40 сүздән торган, 9-11 жөмлөлә текстны дөрес итеп күчереп язу;
- өйрәнелгән орфографик һәм пунктуацион кагыйдәләргә 12-16 сүздән торган сүзлек диктаны, 45-50 сүздән торган контроль диктант язу;
- төрлө төрдәге диктант, изложение, сочинениеләр язу;
- иормыш-көнкүрешкә бәйлә диалог һәм монологлардан файдалану;
- аваз, сүз, сүзтезмә һәм жөмлөләрне дөрес әйтү нормаларын саклау;
- укучыларның сүз байлыгын укуга һәм тормыш-көнкүрешкә бәйлә сүзләр хисабына арттыру;
- төрлө типтагы сүзлекләр белән эшли белү;
- өйрәнелгән орфографик һәм пунктуацион кагыйдәләренә катлаулы булмаган язма сөйләмдә дөрес куллану;
- көндәлек аралашуга бәйлә рәвештә татарча сөйләм этикеиы формаларын дөрес куллану.

### **Укучыларның белем һәм күнекмәләренә төп таләпләр**

#### **Укучылар белергә тиеш:**

- сүзнең мәгънәле кисәкләре: тамыр һәм кушымча, ясагыч кушымча, төрлөндергеч кушымча;
- сүз төркемнәре: исем, сыйфат, фигыль, кисәкчә, бәйлек.
- жөмләнең баш кисәкләре: ия һәм хәбәр.
- жөмләнең иярчен кисәкләре (төрлөргә бүлмичә)

#### **Укучылар башкара алырга тиеш:**

- үтелгән орфограммалар (калын һәм нечкә сузыклар, яңгырау һәм саңгырау тартыклар, парсыз тартыклар, нечкәлек һәм аеру билгеләре, кушма һәм парлы сүзләр, тамырда авазлар чиратлашуы, кисәкчәләр) кергән 55 – 60 сүзле текстны, жөмлә ахырында тиешле тыныш билгеләрен куеп, диктант итеп язу.
- текстларны грамоталы һәм каллиграфик дөрес күчереп язу.
- сүзләрне төзелешә ягыннан тикшерү(тамыр һәм кушымчаларны аеру, кушымчаларның төрен билгеләү, тамыр, ясалма, кушма һәм парлы сүзләрне аерып күрсәтү).
- сүз төркемнәрен һәм аларның грамматик билгеләрен тану, аеру (исемнең санын, килешен, фигыльнең затын, заманын);
- берлек сандагы исемнәренә килеш белән төрлөндерү
- фигыльне заман формаларына куя белү.
- текстта синонимнарны һәм антонимнарны таный, сөйләмдә куллана белү.
- сораулар ярдәмендә жөмләдә сүзләрнең бәйләнешен билгеләү, сүзтезмәләрне аеру; сүзтезмәдәге ияртүче һәм иярүче сүзләрне аеру.
- жөмлә тикшерү (төрен билгеләү, баш һәм иярчен кисәкләрне аера белү)
- бергәләп төзегән план буенча 70 – 85 сүзле изложение язу.
- текстның темасын һәм төп фикерен билгеләү.

- текстны мәгънәле кисәкләргә бүлү, кызыл юлны саклау.
- текстның мәгънәле кисәкләре, жөмләләр арасында бәйләнеш булдыру.
- темасыннан яки төп фикереннән чыгып, текстка исем кую.
- хикәяләү, тасвирлау һәм фикер йөртү характерындагы текстларны аера белү.
- шәхси тәҗрибәгә, сюжетлы картинага таянып (алдан әзерлек белән), сочинение язу.
- фикер йөртү характерындагы җавап төзеп әйтү.

### **Укучыларның әзерлек дәрәжәсенә таләпләр:**

- татар графикасы үзенчәлекләрен белү;
- сүзнең мәгънәле кисәкләрен аера белү;
- өйрәнелгән сүз төркемнәрен бер-берсеннән аера һәм аларның үзенчәлекләрен аңлата алу;
- сүзтезмә һәм жөмләләрне бер-берсеннән аеру, жөмләләрнең коммуникатив төрләрен билгели белү;
- жөмләнең баш кисәкләрен, иярчен кисәкләрен билгеләү;
- авазларга, сүзләрнең мәгънәле кисәкләренә, сүз төркемнәренә һәм жөмләләргә өйрәнгән күләмдә кыскача характеристика бирә белү;
- сүзләрнең әйтелеш һәм язылыш үзенчәлекләрен аңлау;
- авазларны, сүзләрне, сүзтезмәләрне һәм жөмләләрне дөрес итеп әйтергә өйрәнү;
- өйрәнелгән жөмлә төрләрен тиешле интонация белән әйтә белү;
- өйләнелгән сүз төркемнәреннән исем һәм фигыльләрне дөрес итеп төрләндерү күнекмәләренә ия булу;
- 35-40 сүздән торган, 9-11 жөмләле текстны дөрес итеп күчереп язу;
- өйрәнелгән орфографик һәм пунктуацион кагыйдәләргә 12-16 сүздән торган сүзлек диктаны, 45-50 сүздән торган контроль диктант язу;
- төрле төрдәге диктант, изложение, сочинениеләр язу;
- тормыш-көн күрешкә бәйле диалог һәм монологлардан файдалану;
- аваз, сүз, сүзтезмә һәм жөмләләрне дөрес әйтү нормаларын саклау;
- укучыларның сүз байлыгын укуга һәм тормыш-көн күрешкә бәйле сүзләр хисабына арттыру;
- төрле типтагы сүзлекләр белән эшли белү;
- өйрәнелгән орфографик һәм пунктуацион кагыйдәләрне катлаулы булмаган язма сөйләмдә дөрес куллану;
- көндәлек аралашуга бәйле рәвештә татарча сөйләм этикеи формаларын дөрес куллану.

### **Программаны үзләштерүдән көтелгән нәтиҗәләр**

#### **Тел системасы**

#### **Фонетика, орфоэпия һәм графика**

Татар теленнән башлангыч гомуми белем бирү баскычын (1—4 сыйныфлар) тәмамлаган укучы:

- аваз һәм хәрефләрне аера;

- ана теленең авазларын һәм хәрефләрне, аларның әйтелеш һәм язылыш үзенчелекләрен аңлай, авазларга характеристика бирә ала;
- хәрефләрнең алфавитта урнашу тәртибен һәм, кирәкле мәгълүматны табу өчен, алфавитны куллана ала.
- Укучыга дәрәслектә тәкъдим ителгән үрнәк буенча сүзгә мөстәкыйль рәвештә фонетик-график (аваз-хәреф) анализ ясарга өйрәнү, сүзгә ясалган фонетик-график анализның дәрәслеген бәяләү мөмкинлегенә бирелә.
- Укучы:
- үз сөйләмдә татар әдәби тел нормаларын саклай һәм әңгәмәдәшенең сөйләмдә бу нормаларның дәрәслектә бирелгән материал күләмдә үтәлүен бәяли;
- сүзгә басым куйганда яки сүзнең дәрәс әйтелешендә икеләнү туган очракта, дәрәслектәгә сүзлек буенча мөстәкыйль рәвештә җавап таба яки укучысына һәм эти-әнисенә мөрәҗғәгать итә ала.

#### **Сүз төзелеше (морфемика) Укучы:**

- тамырдаш сүзләрне һәм сүз формаларын аерырга;
- сүзнең тамыр һәм кушымчаларын (аффиксларын) табарга өйрәнә.
- Укучы дәрәслектә тәкъдим ителгән үрнәк буенча кушымчаларның чикләре ачык күренеп торган сүзләрнең төзелешен тикшерү һәм аның дәрәслеген бәяләү мөмкинлегенә ала.

#### **Лексикология Укучы:**

- мәгънәсе ачыклану таләп ителә торган сүзләрне табарга;
- текст буенча сүзләрнең мәгънәсен аера яисә аны аңлатмалы сүзлек ярдәмдә ачыкларга өйрәнә.
- Укучы, текстларда кабатлаулар булдырмас өчен, кирәкле синонимнар, антонимнар табу, текстта туры һәм күчерелмә мәгънәле сүзләрне билгеләү, аларның урынлы кулланылышын бәяләү, тәкъдим ителгән сүзләр арасынан тиешлесе сайлап алу мөмкинлегенә ала.

#### **Морфология Бу бүлектә укучы:**

- исемнәрнең сан, килеш һәм тартым белән төрләнеше;
- сыйфатларның лексик-семантик һәм морфологик-синтаксик үзенчелекләрен;
- фигыльнең лексик-семантик үзенчелекләрен өйрәнә.
- Укучы дәрәслектә тәкъдим ителгән үрнәк буенча исемгә, сыйфатка, фигыльгә морфологик анализ ясау һәм аның дәрәслеген бәяләү, тексттан алмашлык, рәвеш, бәйләк сүзләр, кисәкчә, теркәгечләрне, фигыльләрдәгә юклык кушымчаларын (-ма / -мә) табу мөмкинлегенә ала.

#### **Синтаксис:**

- жөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аерырга;
- сораулар ярдәмдә сүзтезмә һәм жөмлөләрдәгә сүзләр арасындагы бәйләнешне табарга;
- жөмләнең әйтү максаты буенча төрен аерырга;
- жөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен билгеләргә;
- тиндәш кисәкле һәм тойгылы жөмлөләрне интонациясе буенча билгеләргә өйрәнә.
- Укучы жөмләнең иярчен кисәкләрен – аергыч, тәмамлык, хәлләрне аеру, дәрәслектә тәкъдим ителгән үрнәк буенча гади жөмлөгә синтаксик анализ (жөмлә кисәкләре буенча) ясау һәм аны тикшерүнең дәрәслеген бәяләү, гади һәм кушма жөмлөләрне бер-берсеннән аеру мөмкинлегенә ала.

### Орфография һәм пунктуация

- дөрес язылыш кагыйдәләрен өйрәнгән күләмдә кулланырга;
- сүзләрнең дөрес язылышын орфографик сүзлек буенча ачыкларга;
- 80–90 сүзле текстны дөрес итеп күчереп язарга;
- өйрәнелгән дөрес язу кагыйдәләренә туры килгән 70–80 сүзле текстны укытучы әйтеп торганда язарга;
- үзе төзегән һәм тәкъдим ителгән текстны тикшерергә, орфографик һәм пунктуацион хаталарны табарга һәм төзәтергә өйрәнә.
- Укучы орфографик хата ясау мөмкинлеген булган очракларны аңлау, аерым орфограммаларга мисаллар сайлау, текстлар төзегәндә орфографик һәм пунктуацион хаталарны булдырмау өчен, язганнарны үзгәртү, хаталар өстендә эшлэгәндә, аларның сәбәпләренә төшенү һәм алдагы язма эшләрдә хата җибәрмәү юлларын ачыклау мөмкинлеген ала.

### Сөйләм үстөрү

- аралашу даирәсенә карап, тиешле сүзләрне сайларга;
- көндәлек аралашуга бәйле татарча сөйләм әдәбе формаларын дөрес кулланырга;
- аралашу ситуациясен исәпкә алып, текстка карата үз мөнәсәбәтен белдерергә һәм аның дөреслеген дәлилләргә;
- текстка исем берергә;
- укылган яки тыңлаган текстның планын төзәргә;
- аерым аралашу ситуацияләренә туры китереп, хат яки тәбрикләү хаты кебек кечкенә текстлар язарга өйрәнә.

### Укыту предметының темаларының эчтәлегенә

Татар теленнән сәгәтьләр бүленеше

| №  | Бүлекләр                                          | Сәгәть саны |
|----|---------------------------------------------------|-------------|
| 1  | 1-3нче сыйныфларда үткәннәрне кабатлау            | 8           |
| 2  | Сүз. Телнең сүзлек байлыгы.Сүзнең лексик мәгънәсе | 8           |
| 3  | Сүз төзелеше                                      | 11          |
| 4  | Исем                                              | 7           |
| 5  | Фигыль                                            | 14          |
| 6  | Сыйфат                                            | 7           |
| 7  | Алмашлык                                          | 6           |
| 8  | Сан                                               | 6           |
| 9  | Рәвеш                                             | 4           |
| 10 | Кисәкчәләр                                        | 2           |
| 11 | Бәйләкләр                                         | 4           |
| 12 | Сүзтезмә                                          | 2           |

|    |                                  |     |
|----|----------------------------------|-----|
| 13 | Жөмлө.                           | 11  |
| 14 | Текст                            | 8   |
| 15 | Уку елында өйрэнгәннәрне ныгыту. | 4   |
|    | Барлығы                          | 102 |

## Программа эчтәлегә (102 сәг.)

### Укыту курсы темалары эчтәлегә

#### 1.1-3 сыйныфларда үткәннәрне кабатлау.

Аваз һәм хәреф. Сузык һәм тартык авазлар.Ижек.Сүзләрне юлдан юлга күчерү. ь,ъ хәрефләре кергән сүзләрне дәрәс уку һәм язуЯнәшә килгән бертөрле аваз хәрефләре булган сүзләр.Алфавит. Алфавитның әһәмияте.Сүзлекләр белән эш.Сингармонизм законы турында беренче күзаллау.

#### 2. Сүз. Телнең сүзлек байлыгы.Сүзнең лексик мәгънәсе .

Сүз. Телнең сүзлек байлыгы. Тотрыклы сүзтезмәләр, омоним, синоним антоним,фразеологик әйтелмәләр сүзлегә белән эш. Күп мәгънәле сүзләр. Искергән һәм яңа сүзләр

#### 3. Сүз төзелеше. Кушымча.Кушымчаларның төрләре.Кушымчаларның ясагыч һәм төрләндергеч буенча ясалышы(кушма, парлы сүзләр)

#### 4. Сүз төркемнәре . Исем.

Исем. Мәгънәсе, сораулары. Жөмләдәге роле Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр Ялгызлык исемнәрдә баш хәреф Берлек һәм күплек сан формалары. Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрленеше.

#### 5. Фигыль.

Мәгънәсе. Сораулары. Барлык, юклык формалары Зат-сан белән төрленүе. Хәзерге, үткән, киләчәк заманнар. Фигыльләрнең күп мәгънәлеге. Боерык фигыль. Фигыльнең нигезе дифтонгга тәмамлануы. (сау-савыйм, савыйк, савыгыз)

#### 6. Сыйфат. Мәгънәсе,сораулары. Жөмләдә роле. Сөйләмдә әһәмияте. Сыйфат дәрәжәләре, сыйфатның жөмләдәге роле. (аергыч, хәбәр)

#### 7. Алмашлык. Зат алмашлыклары. Жөмләдәге һәм текстагы роле. Сорау алмашлыклары.Килеш белән төрленеше, дәрәс язылышы.

#### 8. Сан. Санның билгеләмәсе, сорауларымикдар саны, тәртип саны.

#### 9. Рәвеш. Лексик-грамматик яктан эш-хәлнең билгесен белдерүе.Аның төрләнмәве.Төп синтаксик функциясе – хәл.

#### 10. Кисәкчәләр. Да. дә. гына, генә. Та, тә, ук, үк, кына,кенә кисәкчәләре. Сөйләмдәге роле. Аларның жөмләгә төрле төсмер өстәве.

#### 11. Бәйләкләр. Төрле килешләрдә исемнәрнең һәм зат алмашлыкларының бәйләкләр белән килүенә йомгак ясау, системалаштыру.

#### 12. Сүзтезмә.

Сүзтезмә һәм тезмә сүзләр арасындагы аерманы аңлату, сүзтезмәдәге иярүче һәм ияртүче сүз турында белемнәрне тирәнәйтү

#### 13. Жөмлә. Жөмләнең баш кисәкләре. Ия һәм хәбәр.Жыйнак һәм жәенке жөмләләрне аеру.

Жөмләнең иярчен кисәкләре Аергыч .Аергычка билгеләмәне һәм аның белдерүен аңлату.

Жөмләдә сүзләр бәйләнеше. Жөмләнең тиндәш кисәкләрен һәм тиндәш кисәкләрнең узара санау интонациясен, теркәгечләр ярдәмендә бәйләнеше.Тиндәш кисәкләр янында тыныш билгеләре.

Эндәш сүзләр.Эндәш сүзләр һәм алар янында тыныш билгеләре.Гади һәм кушма жөмлә.

Тезмэ кушма жөмлэлэрдэ һәм, э, лэкин, эмма теркөгөчлөре, алар янында тыныш билгелөре.

**14.Текст. 8 сэг.**

**15.Уку елында өйрөнгөннөре ныгыту.**

### Тәрбия программасын исәпкә алып тематик планлаштыру

| №<br>п/п | Бүлек һәм темаларның исеме                            | Тәрбия программасының “Мәктәп дәресе” модуле                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Сәгәтләр<br>саны |
|----------|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| 1        | 1-3 нче сыйныфларда<br>үткәннәрне кабатлау.           | <p>Халыкара грамоталылыкны таралу көне</p> <p>Халыкара укытучылар көне</p> <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшътәшләре (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәресләрдә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәресләрдә социаль әһәмияткә ия булган мәгълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул уңайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p> <p>Педагогик хезмәткәр һәм укучы арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, укучыларның таләпләрен һәм үтенечләрен уңай кабул итүгә, аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка жәлеп итүгә, аларның танып-белү эшчәнлеген активлаштыруга ярдәм итү.</p> <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәжрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәжрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклек һәм мәрхәмәтлелекне чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p> | 8                |
| 2        | Сүз. Телнең сүзлек байлыгы.<br>Сүзнең лексик мәгънәсе | <p>Халыкара мәктәп китапханәләре көне</p> <p>Халыкара толерантлык көне.</p> <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшътәшләре (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәресләрдә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 8                |

|   |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |    |
|---|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
|   |              | <p>дәресләрде социаль әһәмияткә ия булган мәғълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул унайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p> <p>Педагогик хезмәткәр һәм укучы арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, укучыларның таләпләрен һәм үтенечләрен уңай кабул итүгә, аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәғълүматка жәлеп итүгә, аларның танып-белү эшчәнлеген активлаштыруга ярдәм итү.</p> <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәҗрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуға өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәҗрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклек һәм мәрхәмәтлелеккә чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p>                                                                                                                                                               |    |
| 3 | Сүз төзелеше | <p>Билгесез солдат көне.</p> <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшьтәшләр (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзгә оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәресләрде өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәресләрде социаль әһәмияткә ия булган мәғълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул унайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p> <p>Педагогик хезмәткәр һәм укучы арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, укучыларның таләпләрен һәм үтенечләрен уңай кабул итүгә, аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәғълүматка жәлеп итүгә, аларның танып-белү эшчәнлеген активлаштыруга ярдәм итү.</p> <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәҗрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуға өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәҗрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен</p> | 11 |

|   |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
|---|-----------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
|   |                       | кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелекне чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |    |
| 4 | Сүз төркемнәре. Исем. | <p>Ленинградны фашистлар блокадасыннан коткару көне (1944 нче ел).</p> <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшътәшләр (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзенә оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәресләрдә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәресләрдә социаль әһәмияткә ия булган мәгълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул уңайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p> <p>Педагогик хезмәткәр һәм укучы арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, укучыларның таләпләрен һәм үтенечләрен уңай кабул итүгә, аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка жәлеп итүгә, аларның танып-белү эшчәнлеген активлаштыруга ярдәм итү.</p> <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәжрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемлә эш яки төркемлә эш тәжрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелекне чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p> | 7  |
| 5 | Фигыль                | <p>Ватаннан читтә хезмәт бурычын үтәгән россиялеләрне искә алу көне.</p> <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшътәшләр (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзенә оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәресләрдә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәресләрдә социаль әһәмияткә ия булган мәгълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул уңайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 14 |

|   |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |   |
|---|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   |        | <p>Педагогик хезмэткэр һәм укучы арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, укучыларның таләпләрен һәм үтенечләрен унай кабул итүгә, аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка жәлеп итүгә, аларның танып-белү эшчәнлеген активлаштыруга ярдәм итү.</p> <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәжрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәжрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклек һәм мәрхәмәтлеккә чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p> <p>Ватанны саклаучылар көне</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |   |
| 6 | Сыйфат | <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшьтәшләре (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзгә оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәрестә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәрестә социаль эһәмияткә ия булган мәгълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул унайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p> <p>Педагогик хезмәткэр һәм укучы арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, укучыларның таләпләрен һәм үтенечләрен унай кабул итүгә, аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка жәлеп итүгә, аларның танып-белү эшчәнлеген активлаштыруга ярдәм итү.</p> <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәжрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәжрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклек һәм мәрхәмәтлеккә чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p> | 7 |

|   |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |   |
|---|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 7 | Алмашлык | <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшьтәшләре (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәресләрдә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәресләрдә социаль әһәмияткә ия булган мәгълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул уңайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p> <p>Педагогик хезмәткәр һәм укучы арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, укучыларның таләпләрен һәм үтенечләрен уңай кабул итүгә, аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка жәлеп итүгә, аларның танып-белү эшчәнлеген активлаштыруга ярдәм итү.</p> <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәжрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәжрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклек һәм мәрхәмәтлелекне чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p> | 6 |
| 8 | Сан      | <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшьтәшләре (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзеңне оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәресләрдә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәресләрдә социаль әһәмияткә ия булган мәгълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул уңайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p> <p>Педагогик хезмәткәр һәм укучы арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, укучыларның таләпләрен һәм үтенечләрен уңай кабул итүгә, аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка жәлеп итүгә, аларның танып-белү эшчәнлеген активлаштыруга ярдәм итү.</p> <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәжрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 6 |

|    |           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |    |
|----|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
|    |           | <p>дискуссиялар; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәҗрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклек һәм мәхәмәтлекне чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуациялар һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p>                                                                                       |    |
| 9  | Рәвеш     | <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшәтәшләре (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзгә оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәресләрдә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәресләрдә социаль әһәмияткә ия булган мәгълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул уңайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p> | 4  |
| 10 | Кисәкчә   | <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклек һәм мәхәмәтлекне чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуациялар һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p>                                                                                                                                                                                                                                   | 2  |
| 11 | Бәйләкләр | <p>Педагогик хезмәткәр һәм укучы арасында ышанычлы мөнәсәбәтләр урнаштыру, укучыларның таләпләрен һәм үтенечләрен уңай кабул итүгә, аларның игътибарын дәрестә тикшерелә торган мәгълүматка жәлеп итүгә, аларның танып-белү эшчәнлеген активлаштыруга ярдәм итү.</p>                                                                                                                                                                                                                               | 4  |
| 12 | Сүзтезмә  | <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәҗрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәҗрибәсе куллану.</p>                                                                                                          | 2  |
| 13 | Жөмлә     | <p>Укучыларның дәрестә гомуми кабул ителгән тәртип нормаларын, өлкән (педагогик хезмәткәрләр) һәм яшәтәшләре (укучылар) белән аралашу кагыйдәләрен, уку дисциплинасы һәм үз-үзгә оештыру принципларын үтәргә өндәү.</p> <p>Укучыларның игътибарын дәресләрдә өйрәнелә торган кыйммәтле аспектына жәлеп итү, дәресләрдә социаль әһәмияткә ия булган мәгълүмат белән эшләү, аның турында фикер алышу, укучыларның шул уңайдан үз фикерләрен әйтү, аңа карата үз карашларын булдыру эшен оештыру.</p> | 11 |

|    |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |     |
|----|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 14 | Текст.                           | <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәҗрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәҗрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелекне чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p> | 8   |
| 15 | Уку елында өйрәнгәннәрен ныгыту. | <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәҗрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәҗрибәсе куллану.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                       | 4   |
|    | Барысы                           | <p>Дәрестә укучылар белән эшләүнең интерактив формаларын куллану: укучыларның танып-белү мотивациясен стимуллаштыра торган интеллектуаль уеннар; дидактик театр; укучыларга конструктив диалог алып бару тәҗрибәсен алырга мөмкинлек бирә торган дискуссияләр; команда эшенә һәм башка укучылар белән аралашуга өйрәтә торган парларда төркемле эш яки төркемле эш тәҗрибәсе куллану.</p> <p>Уку предметы эчтәлеген өйрәнгәндә укучыларның үз мисалларын демонстрацияләү, уку өчен кешелеклелек һәм мәрхәмәтлелекне чагылдырган текстлар табу, сыйныфта чишү өчен проблемалы ситуацияләр һәм аларны чишү юлларын табуда тәрбия мөмкинлекләреннән файдалану.</p> | 102 |

### Календарь-тематик планлаштыру

| № уро ка | Раздел                                                             | Тема урока                                                    | Сроки |      |
|----------|--------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-------|------|
|          |                                                                    |                                                               | план  | факт |
| 1        | <b>1-3 нче сыйныфларда үткәннәрне кабатлау. (8 сәг.)</b>           | 1-3 нче сыйныфларда үткәннәрне кабатлау.                      | 2.09  |      |
| 2        |                                                                    | Жәйге истәлекләр буенча сочинение язу.                        | 6.09  |      |
| 3        |                                                                    | Авазлар һәм хәрефләр.                                         | 7.09  |      |
| 4        |                                                                    | Алфавит.                                                      | 9.09  |      |
| 5        |                                                                    | Тамыр һәм кушымча                                             | 13.09 |      |
| 6        |                                                                    | Сүз төркемнәре                                                | 14.09 |      |
| 7        |                                                                    | <b>Кереш диктант «Сентябрь»</b>                               | 16.09 |      |
| 8        |                                                                    | Хаталар өстендә эш. Үткәннәрне ныгыту. Тест биремә            | 20.09 |      |
| 9        | <b>Сүз. Телнең сүзлек байлыгы. Сүзнең лексик мәгънәсе (8 сәг.)</b> | Сүзнең лексик мәгънәсе.                                       | 21.09 |      |
| 10       |                                                                    | Алынма сүzlәр.                                                | 23.09 |      |
| 11       |                                                                    | Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүzlәр. <i>Сүзлек диктанты.</i> | 27.09 |      |
| 12       |                                                                    | Тотрыклы сүзтезмәләр.                                         | 28.09 |      |
| 13       |                                                                    | Омонимнар                                                     | 30.09 |      |
| 14       |                                                                    | Синонимнар, антонимнар.                                       | 04.10 |      |
| 15       |                                                                    | Сюжетлы рәсем буенча сочинение.”Жиләкле жәй”.                 | 05.10 |      |
| 16       |                                                                    | Үткәннәрне ныгыту. Текст өстендә эш.                          | 07.10 |      |
| 17       | <b>Сүз төзелеше (11 сәг.)</b>                                      | Тамыр һәм кушымча.                                            | 11.10 |      |
| 18       |                                                                    | Сүз ясагыч кушымчалар.                                        | 12.10 |      |
| 19       |                                                                    | Сүз ясагыч кушымчалар.                                        | 14.10 |      |
| 20       |                                                                    | <b>1 нче чирек өчен контроль диктант “Хәлимә”</b>             | 18.10 |      |
| 21       |                                                                    | Хаталар өстендә эш. Төрләндергеч кушымчалар.                  | 19.10 |      |

|    |                                       |                                                                                                           |              |  |
|----|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|--|
| 22 |                                       | Кушма сүзләр.                                                                                             | 21.10        |  |
| 23 |                                       | Парлы сүзләр.                                                                                             | 25.10        |  |
| 24 |                                       | Тезмә сүзләр.                                                                                             | 26.10        |  |
| 25 |                                       | Тезмә сүзләр.                                                                                             | 28.10        |  |
| 26 |                                       | Үткәннәрне ныгыту. <i>«Сүз төзөлеше» темасы буенча сүзлек диктанта.</i>                                   | 08.11        |  |
| 27 |                                       | <b>Изложение язу. «Беренче кар».</b>                                                                      | 09.11        |  |
| 28 | <b>Сүз төркемнәре. Исем. (7 сәг.)</b> | Сүз төркемнәре. Исем.                                                                                     | 11.11        |  |
| 29 |                                       | Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.                                                                            | 15.11        |  |
| 30 |                                       | Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.                                                                            | 16.11        |  |
| 31 |                                       | Берлек һәм күплек сандагы исемнәр.                                                                        | 18.11        |  |
| 32 |                                       | Берлек һәм күплек сандагы исемнәр. <i>«Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.» темасы буенча сүзлек диктанта.</i> | 22.11        |  |
| 33 |                                       | Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше                                                               | 23.11        |  |
| 34 |                                       | Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше.Тест                                                          | 25.11        |  |
| 35 | <b>Фигыль (14 сәг.)</b>               | Фигыль турында үткәннәрне искә төшерү.                                                                    | 29.11        |  |
| 36 |                                       | Хәзерге заман хикәя фигыль.                                                                               | 30.11        |  |
| 37 |                                       | Хәзерге заман хикәя фигыль.                                                                               | 02.12        |  |
| 38 |                                       | Үткән заман хикәя фигыль.                                                                                 | 06.12        |  |
| 39 |                                       | Үткән заман хикәя фигыль.                                                                                 | 07.12        |  |
| 40 |                                       | <b>Изложение язу. “Хәйдәр коткарды”.</b>                                                                  | 09.12        |  |
| 41 |                                       | Киләчәк заман хикәя фигыль.                                                                               | 13.12        |  |
| 42 |                                       | Киләчәк заман хикәя фигыль.                                                                               | 14.12        |  |
| 43 |                                       | Боерык фигыль.                                                                                            | 16.12        |  |
| 44 |                                       | Боерык фигыльнең төрләнеше.                                                                               | 20.12        |  |
| 45 |                                       | Боерык фигыль.                                                                                            | 21.12        |  |
| 46 |                                       | <b>1 яртыеллык очен контроль диктант “Авылда кыш”</b>                                                     | <b>23.12</b> |  |
| 47 |                                       | Хаталар өстендә эш. Антоним һәм синоним фигыльләр.                                                        | 27.12        |  |
| 48 |                                       | “Фигыль” темасын кабатлау. Тест биремнәрен башкару.                                                       | 10.01        |  |
| 49 | <b>Сыйфат (7 сәг.)</b>                | Сыйфат турында үткәннәрне кабатлау. (2 кисәк)                                                             | 11.01        |  |
| 50 |                                       | Сыйфат дәрәжәләре.                                                                                        | 13.01        |  |
| 51 |                                       | Сыйфат дәрәжәләре. <i>«Сыйфат дәрәжәләре» темасы буенча сүзлек диктанта.</i>                              | 17.01        |  |

|    |                           |                                                                     |       |  |
|----|---------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------|--|
| 52 |                           | Сыйфатларның жөмлөдө аергыч һәм хәбәр булып килүе.                  | 18.01 |  |
| 53 |                           | Синоним һәм антоним сыйфатлар.                                      | 20.01 |  |
| 54 |                           | <b>Контроль күчереп язу “Төз”.</b>                                  | 24.01 |  |
| 55 |                           | Үткәннәрне ныгыту. Тест биремә.                                     | 25.01 |  |
| 56 | <b>Алмашлык (6 сәг.)</b>  | Зат алмашлыклары.                                                   | 27.01 |  |
| 57 |                           | Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше.                          | 31.01 |  |
| 58 |                           | Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше.                          | 01.02 |  |
| 59 |                           | Сорау алмашлыклары.                                                 | 03.02 |  |
| 60 |                           | Сорау алмашлыклары. Тест биремнәре.                                 | 07.02 |  |
| 61 |                           | <b>Аңлатмалы диктант “Аны һәркем ярата”</b>                         | 08.02 |  |
| 62 | <b>Сан (6 сәг.)</b>       | Сан турында төшенчә.                                                | 10.02 |  |
| 63 |                           | Микъдар саны.                                                       | 14.02 |  |
| 64 |                           | Микъдар саны.                                                       | 15.02 |  |
| 65 |                           | Тәртип саннары.                                                     | 17.02 |  |
| 66 |                           | Тәртип саннары. Тест биремнәре.                                     | 21.02 |  |
| 67 |                           | <b>Искәртмәле диктант.” Чәүкә”</b>                                  | 22.02 |  |
| 68 | <b>Рәвеш (4 сәг.)</b>     | Рәвеш турында төшенчә.                                              | 24.02 |  |
| 69 |                           | Телдә еш кулланыла торган рәвешләр, аларның дәрәҗә язылышы.         | 28.02 |  |
| 70 |                           | Телдә еш кулланыла торган рәвешләр, аларның дәрәҗә язылышы.         | 01.03 |  |
| 71 |                           | Рәвеш темасын ныгыту. <i>«Рәвеш» темасы буенча сүзлек диктанты.</i> | 03.03 |  |
| 72 | <b>Кисәкчә (2 сәг.)</b>   | Кисәкчәләр.                                                         | 07.03 |  |
| 73 |                           | Кисәкчәләрнең сөйләмдә роле. Тест биремә.                           | 10.03 |  |
| 74 | <b>Бәйләкләр (4 сәг.)</b> | Бәйләкләр.                                                          | 14.03 |  |
| 75 |                           | Бәйләкләр.                                                          | 15.03 |  |
| 76 |                           | <b>Контроль диктант “Сугыш һәм яз” (3 нче чирек)</b>                | 17.03 |  |
| 77 |                           | Хаталар өстендә эш. Бәйләк темасын ныгыту.                          | 21.03 |  |
| 78 | <b>Сүзтезмә (2 сәг.)</b>  | Сүзтезмә.                                                           | 22.03 |  |
| 79 |                           | Сүзтезмәдә сүзләр бәйләнеше.                                        | 24.03 |  |
| 80 | <b>Жөмлә (11 сәг.)</b>    | Жөмлә. Жөмләнең баш кисәкләре.                                      | 04.04 |  |
| 81 |                           | Жөмләнең баш кисәкләре. Ия һәм хәбәр.                               | 05.04 |  |
| 82 |                           | <b>Контроль күчереп язу “Урман тургае”</b>                          | 07.04 |  |
| 83 |                           | Жыйнак һәм жәенке жөмлөләр.                                         | 11.04 |  |
| 84 |                           | Жөмләнең иярчен кисәкләре. Аергыч.                                  | 12.04 |  |

|     |                                                 |                                                         |              |  |
|-----|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|--------------|--|
| 85  |                                                 | Жөмләнең тиндәш кисәкләре.                              | 14.04        |  |
| 86  |                                                 | Эндәш сүзләр. <i>Сүзлек диктантаы</i>                   | 18.04        |  |
| 87  |                                                 | Гади һәм кушма жөмлә.                                   | 19.04        |  |
| 88  |                                                 | Гади һәм кушма жөмлә.                                   | 21.04        |  |
| 89  |                                                 | <b>Изложение язу. “Кечкенә умартачы”</b>                | 25.04        |  |
| 90  |                                                 | Үткәннәрне ныгыту.                                      | 26.04        |  |
| 91  | <b>Текст (8 сәг.)</b>                           | Текст. Тема.Текст өлешләре.                             | 28.04        |  |
| 92  |                                                 | Текст.Тема.Текст өлешләре.                              | 02.05        |  |
| 93  |                                                 | Сөйләм этикасы.                                         | 03.05        |  |
| 94  |                                                 | Сөйләм этикасы. <i>Сүзлек диктантаы</i>                 | 05.05        |  |
| 95  |                                                 | Хикәяләү, тасвирлау текстлары.                          | 10.05        |  |
| 96  |                                                 | Хикәяләү, фикерләү текстлары.                           | 12.05        |  |
| 97  |                                                 | <b>Еллык контроль диктант “Кечкенә миләш”</b>           | <b>16.05</b> |  |
| 98  |                                                 | Хаталар өстендә эш. Сурәтләү һәм хикәяләү текстлары     | 17.05        |  |
| 99  | <b>Уку елында өйрәнгәннәрне ныгыту (4 сәг.)</b> | Уку елында өйрәнгәннәрне ныгыту “Авазлар һәм хәрефләр”. | 19.05        |  |
| 100 |                                                 | Үткәнне ныгыту “Сүз төркемнәре”.                        | 23.05        |  |
| 101 |                                                 | Уку елында өйрәнгәннәрне ныгыту “Жөмлә кисәкләре”       | 24.05        |  |
| 102 |                                                 | Уку елында өйрәнгәннәрне ныгыту “Текст”.                | 26.05        |  |

#### Перечень учебно-методическое обеспечение:

- 1.Татарский язык 1 раздел, 2 часть учебник И. Х.Мияссарова, К. Ф. Файзрахманова издательство “ Магариф - время” 2014 год
- 2.И. Х. Мияссарова, К. Ф. Файзрахманова методическое пособие издательство “Магариф - время” 2014 г.
- 3.Примерные программы по татарскому языку и литературе для средних общеобразовательных школ на татарском языке. 1-11 классы казанские татары. Книжное издательство 2011 год